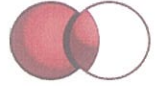

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

Broj: Naša veza:UR-038/025-05;017-07/04
Sarajevo, 13.012005.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA-BIHAĆ
UPRAVNI ODBOR

n/r Direktora, gosp. Suad Hamzabegović
n/r Predsjednika Upravnog odbora, gđa. Fatima Toromanović

Predmet: Dostava konačnog Izvještaja o reviziji za 2003.godinu

U prilogu akta dostavljamo Vam konačni Izvještaj o reviziji finansijskih Izvještaja za 2003.g.
na Vašu daljnju upotrebu.

S poštovanjem

Prilog: Izvještaj

ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA

Branko Kolobarić,dipl.oec.

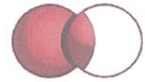

GENERALNI REVIZOR

Mr.sc. Ibrahim Okanović,dipl.oec.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA F BiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 025-5, 017-07/04

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra 2003.godinu**

**ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA
BIHAĆ**

Sarajevo, septembar 2004. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED A REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA FBiH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG
KANTONA BIHAĆ**

**UPRAVNOM ODBORU ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG
KANTONA**

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona Bihać** na dan 31.12.2003. godine, iskazanih na stranicama od 1 do 12. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona Bihać. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH («Sl. novine FBiH», br: 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranja i prikupljanje dokaza koji podkrijepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija također obuhvata ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrijednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona**, skrećemo pažnju na slijedeće činjenice:
 - **Sistem internih kontrola nije adekvatno funkcionisao u pojedinim segmentima rada Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa u načinu trošenja i evidentiranja sredstava u toku 2003. godine,**
 - **Finansijski plan Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja za 2003. godinu nije usvojen na Skupštini Unsko-Sanskog Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o budžetu/proračuna u FBiH,**
 - **Prekoračenje pozicije izdataka za ortopedska i druga medicinska pomagala suprotno finansijskom planu Kantonalnog zavoda u iznosu od 129.519,61 KM,**
 - **Transfer sredstava Domu zdravlja Cazin vršen je na osnovu finansijskog plana Kantonalnog zavoda za 2003. godinu, iako ugovor o pružanju usluga primarne zdravstvene zaštite nije potpisan, što je u suprotnosti sa odredbama člana 37. Zakona o zdravstvenom osiguranju u FBiH,**

- Nedosljedna primjena Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova (nabavka kancelarijskog materijala u iznosu od 35.775,01 KM i namještaja u iznosu od 37.068,70 KM).
4. Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko- Sanskog Kantona, osim za napomene date u tački 3. daju istinit i fer pregled u svim značajnijim aspektima poslovanja tokom godine i stanja na dan 31.12.2003.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA UNSKO-SANSKOG KANTONA BIHAĆ
za 2003.godinu

1 UVOD

Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona Bihać (u daljem tekstu: Kantonalni zavod) osnovan je na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, Odluke o osnivanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona Bihać i Statutom Kantonalnog zavoda. Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja u obavljanju svoje djelatnosti finansira se iz doprinosa i iz drugih izvora utvrđenih zakonom i drugim propisima donesenih na osnovu zakona. Sredstva u Kantonalnom zavodu se prikupljaju i ostvaruju na načelima uzajamnosti i solidarnosti u okviru Kantona i Federacije. Organ upravljanja u kantonalnom zavodu je Upravni odbor. Kantonalnim zavodom rukovodi direktor. U okviru Kantonalnog zavoda formirana je Stručna služba u cilju obezbjeđenja dostupnosti ostvarivanju prava i obaveza zdravstvenog osiguranja u sjedištu Kantonalnog zavoda, kao i u svakoj općini na području Kantona. U sprovođenju zdravstvenog osiguranja u Stručnoj službi se obezbjeđuju normativno- pravnih, upravno-pravnih, analitičko-planskih, finansijsko-računovodstvenih, drugih stručnih, administrativnih i drugih poslova iz djelokruga zdravstvenog osiguranja. Kantonalni zavod pokriva osam (8). općina, i to: Bihać, B. Krupa, B.Petrovac. Bužim, Cazin. Ključ, S.Most i V. Kladuša.

Sjedište Stručne službe Kantonalnog zavoda je u Bihaću u ulici V Korpusa br.10.

U Stručnoj službi na dan 31.12.2003. godine bilo je zaposlenih 52.

2 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu, u skladu sa cjelokupnom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi: da li su poduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li se Kantonalni zavod pridržavao zakona i instrukcija koje se odnose na Kantonalni zavod, da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno sprovođenje postavljenih ciljeva.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

Ured za reviziju budžeta Federacije BiH je prvi put u reviziji Kantonalnog zavoda, ograničavajući svoju reviziju na 2003. godinu.

3 NALAZI I PREPORUKE

a) *Menadžment i sistem internih kontrola*

Provedenom revizijom utvrdili smo da Kantonalni zavod nema uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola, te su se desili određeni propusti poslovanja.

- Poslovanje Kantonalnog zavoda u 2003. godini odvijalo se bez usvojenog finansijskog plana od strane Skupštine Kantona. Upravni odbor Kantonalnog zavoda je usvojio Finansijski plan na sjednici dana 27.02.2003. godine. Finansijski plan je upućen Vladi na koji je Vlada dala saglasnost. Do momenta revizije Finansijski plan Skupština Unsko-Sanskog Kantona nije razmatrala niti usvojila. Finansiranje zdravstvene zaštite vršeno je na osnovu privremene odluke Upravnog odbora za period januar.- mart 2003. godine.
- Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u FBiH regulisano je da se zdravstvena zaštita osiguranim licima u zdravstvenim ustanovama pruža tako što Kantonalni zavod osiguranja prethodno zaključi ugovor o pružanju zdravstvene zaštite sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim zaposlenicima. Uvidom u zaključene ugovore, konstatujemo da **Kantonalni zavod nije prethodno zaključio ugovor sa Domom zdravlja Cazin od 01.01-31.12.2003. godine o pružanju primarne zdravstvene zaštite i pružanju zubno-zdravstvene zaštite primarnog i sekundarnog nivoa (Direktor Doma zdravlja Cazin nije potpisao ugovor sa Kantonalnim zavodom) .** Kantonalni zavod je i dalje vršio finansiranje zdravstvene zaštite u cjelokupnom planiranom iznosu iako po važećim propisima trebao je finansirati samo troškove medicinske pomoći pružene osiguranim licima u hitnim slučajevima.
- Uvidom u Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog Kantona, utvrđeno je da raspored zaposlenih na pojedina radna mjesta nije izvršen u skladu sa Pravilnikom u pogledu potrebne stručne spreme i položenog stručnog ispita koji je neophodan za obavljanje poslova i zadataka Kantonalnog zavoda (šefovi poslovnica).
- Kantonalni zavod prekoračio je poziciju izdataka za ortopedska i druga medicinska pomagala u iznosu od 129.519,61 KM, što je u suprotnosti sa finansijskim planom.
- Menadžment Kantonalnog zavoda prilikom nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 35.775,01 KM i namještaja u iznosu od 37.068,70 KM nije poštovao odredbe Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova.

Uspostaviti sistem internih kontrola radi efikasnijeg poslovanje, pravovremenog i pouzdanog finansijskog izvještavanja, kojim će se obezbijediti usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima

b) Obavljanje poslova iz nadležnosti Kantonalnog zavoda

Zakonom o zdravstvenom osiguranju Kantonalni zavod je bio u obavezi obavljati upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koji se odnosi na nadležnosti Kantona i Federacije u oblasti zdravstvene zaštite osiguranim licima.

U oblasti zdravstvenog osiguranja Kantonalni zavod je odgovoran za izvršavanje obaveznog zdravstvenog osiguranja, proširenog zdravstvenog osiguranja, i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja.

U okviru obaveznog zdravstvenog osiguranja Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja kod zaključivanja ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim zaposlenicima u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bio je u obavezi provesti postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača za pružanje zdravstvenih usluga. **Obzirom da na nivou Kantona odnosno Federacije nije usvojen plan zdravstvene zaštite niti uspostavljena mreža zdravstvene djelatnosti ugovori o zdravstvenoj zaštiti su zaključeni samo sa zdravstvenim ustanovama na osnovu saglasnosti Kantonalnog ministarstva zdravstva, a ne i sa privatnim zdravstvenim zaposlenicima.**

Da se poduzmu aktivnosti na izradi plana zdravstvene zaštite u kojem će se definisati mjerila i kriteriji za uspostavljanje mreže zdravstvenih ustanova, kako bi se postigli jednaki uslovi za korištenje zdravstvenih usluga tj. da bi se mogao izvršiti izbor zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika u cilju efikasnijeg zadovoljavanja potreba osiguranih lica

Finansiranje obaveznog zdravstvenog osiguranja se vrši i sredstvima ličnog učešća osiguranih lica u pokriću troškova zdravstvene zaštite (participacija osiguranika) a koja je u 2003. godini na osnovu uvida u Izvještaje zdravstvenih ustanova i prateću dokumentaciju iznosila 1.013.882,00 KM, koja se ne nalazi u finansijskim izvještajima Kantonalnog zavoda. Odlukom Skupštine Unsko-Sanskog Kantona iz 1999. godine je regulisano da prihod od participacije ostvaruje Kantonalni zavod i Zdravstvene ustanove, u odnosu 50%:50%. Odlukom o izmjenama i dopunama iz 2002. godine a na prijedlog Skupštine Unsko-Sanskog Kantona, Vlade Unsko-Sanskog Kantona, Ministra zdravstva i Ministra socijalne politike izmijenjen je član 8. Odluke o neposrednom učešću osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriji Unsko-Sanskog Kantona, prema kojoj sredstva ostvarena od neposrednog učešća treba da bude prihod zdravstvenih ustanova u 100% iznosu.

Smatramo da sredstva prikupljena od participacije treba da budu prihod Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju te predlažemo menadžmentu da inicira donošenje akta kojim će se definisati namjena i način utroška ovih sredstava i knjigovodstveno evidentiranje sredstava od participacije u skladu sa zakonskim propisima.

c) Izvršenje finansijskog plana za 2003. godinu

Kantonalni zavod je poslovao u skladu sa Odlukom o privremenom finansiranju u prvom kvartalu 2003. godine i to do jedne četvrtine ukupnih prihoda Kantonalnog zavoda raspoređenih za prethodnu godinu, koju je donio Upravni odbor Zavoda, dana 07.02.2003.godine. Menadžment Kantonalnog zavoda je dostavio Finansijski plan Vladi Unsko-Sanskog Kantona. Vlada je razmatrala Finansijski plan Kantonalnog zavoda i prosljedila ga Skupštini Unsko-Sanskog Kantona. Skupština Unsko-Sanskog Kantona nije raspravljala o finansijskom planu Kantonalnog zavoda. Kantonalni zavod poslovanje za 2003. godinu završio je bez usvojenog finansijskog plana od strane Skupštine Unsko Sanskog Kantona.

Zakonom je propisano kako se usvaja finansijski plan i od vas se očekuje da ispoštujete zakonsku proceduru.

d) Prihodi

Prema finansijskim izvještajima i evidencijama ukupno ostvareni prihodi iznose 42.559.305,00 KM, a odnose se na prihode po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje radnika u iznosu od 38.642.932,00 KM, prihode od doprinosa za zdravstvenu zaštitu penzionera u iznosu od 145.798,00 KM, prihode od doprinosa za zdravstvenu zaštitu nezaposlenih u iznosu od 2.140.000,00 KM, doprinos od zemljoradnika u iznosu od 163.060,00 KM, dobrovoljno zdravstveno osiguranje u iznosu od 421.900,00 KM i neporezne prihode u iznosu od 1.045.615,00 KM.

- Ostvareni prihodi po osnovu doprinosa iskazani u knjigovodstvenim evidencijama i finansijskim izvještajima iznose 41.513.691,00 KM. Revizijom ovih prihoda izvršena je provjera da li menadžment poduzima adekvatne mjere za prikupljanje odnosno naplatu sredstava po osnovu doprinosa u skladu sa zakonskim propisima. Utvrđeno je da je Pravilnikom o organizaciji poslova i radnih zadataka predviđeno radno mjesto kontrolor prihoda, a da je isto popunjeno od oktobra 2003. godine. Od oktobra do kraja godine sačinjena su dva zapisnika o okontroli obveznika obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje.

U 2004. godini Kantonalni zavod je intenzivirao rad kontrola, te je izvršena kontrola za 66. korisnika pravnih i fizičkih lica. U cilju bolje naplate Kantonalni zavod je iskoristio mogućnost primjene člana 87. Zakona o zdravstvenom osiguranju i za veći broj dužnika su izdata Rješenja, gdje se nalaže obaveza uplate doprinosa i rok u kome se ta obaveza treba izvršiti. Pored ovog načina, Kantonalni zavod svoja potraživanja od obveznika pokušava naplatiti i sklapanjem sporazuma o naplati zaostalih potraživanja u više rata.

Donošenjem Izmjena i dopuna Zakona o poreznoj upravi i Zakona o doprinosima, naplata doprinosa obaveznog zdravstvenog osiguranja Kantonalnog zavoda, dolazi do otežane prinudne naplate doprinosa. Uputstvom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa paragrafom 22. regulisano je da će Porezna uprava saradivati sa fondovima kako bi zajednički osigurali blagovremenu i tačnu naplatu doprinosa. Zajednička saradnja između Porezne uprave i Kantonalnog zavoda, nije uspostavljena. **U ovom slučaju treba inicirati veću saradnju institucija zdravstvenog osiguranja i Porezne uprave u cilju postizanja redovne i potpune uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje.**

- Ostvaren prihod po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje penzionera u 2003. godini iznosi 145.798,00 KM, a planirani u iznosu od 144.000,00, KM, što je više od planiranih za 1.798,00 KM ili 1,25 %. Ostvareni prihodi su rezultat uplate doprinosa od strane Federalnog zavoda mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja po stopi od 1,2 % na neto penzijska primanja, prema zaključku Vlade Federacije BiH, kojim se podržava dogovor između Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog ministarstva socijalne politike i Federalnog zavoda mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, I ako je Odlukom o osnovicama i stopama doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje Skupštini Unsko-Sanskog Kantona od 24.05.1999.godine uređena stopa od 19,10 %. **Uplata doprinosa na neto penzijska primanja se uplaćuju od 01.09.2003. godine, što znači da su ostvareni prihodi Kantonalnog zavoda po ovom osnovu samo za četiri mjeseca 2003. godine.**
- Ostvareni prihodi po osnovu zdravstvene zaštite nezaposlenih osoba iznose 2.140.000,00 KM, a planirani u iznosu od 2.180.000,00 KM, što je više za 40.000,00 KM ili za 1,83 %. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrdili smo da je JU Služba za zapošljavanje vršila uplate za obavezno zdravstveno osiguranje nezaposlenih po osobi u iznosu 9,33 KM, što u odnosu na obavezu po

Odluci o osnovicama i stopama za obavezno zdravstveno osiguranje koja je utvrđena od 13 % na 40 % prosječne plaće u FBiH je znatno niži iznos. Kantonalni zavod je poduzimao mjere u cilju naplate svojih potraživanja tako što je podigao Tužbu protiv JU Kantonalnog zavoda za zapošljavanje.

- Neporezni prihodi Kantonalnog zavoda – ostvareni u 2003. godini u iznosu od 1.045.614,00 KM, odnose se na naplatu paušala i stvarnih troškova za usluge pružene ino- osiguranicima u iznosu od 611.774,00 KM, po osnovu učešća osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite u iznosu od 170.299,00 KM i ostali prihodi u iznosu od 263.540,00KM, a koji se odnose odobreni prirodni rabat, prihod od prodaje knjižica i obrazaca i zakupnina.
- Prihodi po osnovu učešća osiguranih lica, 1 KM po receptu iznose 170.299,00 KM. Revizijom ovih prihoda utvrdili smo da ugovorene apoteke ne uplaćuju 1 KM po receptu Kantonalnom Zavodu, već fakturišu lijekove za iznos izdatih recepata, umanjeno za iznos učešća osiguranih lica. Kantonalni zavod naznačeni iznos istovremeno knjigovodstveno evidentira na rashode i prihode.
- Naturalni rabat, nastao ugovorom o snabdijevanju lijekova a zaključen između Kantonalnog zavoda, Bosnalijeka d.d. Sarajevo i apoteka (sa kojima je Menadžment Kantonalnog zavoda sklopio ugovor) iznosi 186.191,00 KM Kantonalni zavod Odlukom ustupa prirodni rabat Kantonalnoj bolnici odnosno domovima zdravlja. Za odobreni rabat Bosnalijek d.d. obavještava Kantonalni zavod a lijekove isporučuje Kantonalnoj bolnici i domovima zdravlja.

e) *Rashodi i izdaci*

Planirani rashodi Kantonalnog zavoda iznosili su 42.335.582,00 KM, a ukupno ostvareni rashodi i izdaci Kantonalnog Zavoda u 2003. godini iznosili su 42.265.230,94 KM i manji su za 1 % od ostvarenih prihoda, a čine ih rashodi zdravstvene zaštite u iznosu od 37.135.555,86 KM, koji, rashodi po osnovu refundacije naknada za vrijeme bolovanja preko 42 dana u iznosu od 1.114.043,17 KM, rashodi po osnovu nabavke lijekova u iznosu od 2.393.023,48 KM i ostali rashodi i izdaci u iznosu od 1.622.608,43 KM, koji obuhvataju rashode Stručne službe Kantonalnog Zavoda, troškove isplata naknada za rad Upravnog odbora, troškove štampanja obrazaca i recepata, finansiranje rada Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, kao i izdaci za rad ljekarskih komisija.

1. *Rashodi zdravstvene zaštite*

Rashodi zdravstvene zaštite su u 2003. godini izvršeni u iznosu od 37.135.555,86 KM, a u ukupnim rashodima učestvuju 87.86%. U ovim rashodima najveću stavku predstavljaju rashodi primarne zdravstvene zaštite u iznosu od 15.641.211,33 KM a odnose se na pružene usluge primarne i zubne-zdravstvene zaštite na osnovu Ugovora o pružanju primarne zdravstvene zaštite.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su potpisani Ugovori o pružanju primarne zdravstvene zaštite sa Domovima zdravlja na području Unsko-Sanskog kantona izuzev Doma zdravlja Cazin. Ugovorom je utvrđena vrsta, obim i kvalitet zdravstvene usluge, naknade koje Kantonalni zavod plaća za pružanje ugovorenih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze ugovarača. Ostvareni broj ugovorenih usluga praćen je na osnovu mjesečnih izvještaja i faktura za izvršene zdravstvene usluge, a prema utvrđenoj metodologiji za izradu, praćenje i ocjenu izvršenja programa zdravstvene zaštite na području Unsko-Sanskog kantona.

Transfer sredstava Domu zdravlja Cazin vršen je na osnovu finansijskog plana Kantonalnog zavoda za 2003.godinu, a ne na osnovu Ugovora o pružanju primarne zdravstvene zaštite kako to predviđaju odredbe člana 37.Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Transfer sredstava Domovima zdravlja vršiti isključivo na osnovu potpisanog Ugovora o pružanju zdravstvene zaštite kako je to propisano odredbama člana 37. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

- Uvidom u prezentiranu dokumentaciju rashodi sekundarne zdravstvene zaštite su izvršeni u iznosu 10.617.321,80 KM, a na osnovu Ugovora koji je Kantonalni zavod zaključio sa Kantonalnom bolnicom dr.Irfan Ljubijankić za bolničko liječenje i konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu i dijagnostiku, sa Zdravstvenom ustanovom Lječilište Gata za bolničko liječenje iz djelatnosti fizikalna medicina i rehabilitacija i Domovima zdravlja za stacionarnu zaštitu-porodilišta.
- Troškovi ortopedskih i drugih medicinskih pomagala su ostvareni u iznosu od 1.399.519,61 KM i veći su odnosu na plan za 10,20 %, odnosno više su ostvareni za 129.519,61 KM, što je u suprotnosti sa finansijskim planom Kantonalnog zavoda .

Skupština Unsko-Sanskog kantona donijela je na Odluku o opsegu prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, zubnoproteske pomoći i zubnoprotskih nadomjestaka koji se osiguravaju u Zavodu zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog kantona (Službeni glasnik Unsko-Sanskog kantona broj 6/99). Tim za reviziju je utvrdio da Komisija Kantonalnog zavoda na osnovu zahtjeva i medicinske dokumentacije osiguranog lica odobrava nabavku ortopedskih i medicinskih pomagala po utvrđenim kriterijima

Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da Kantonalni zavod nije sklopio ugovore o nabavci ortopedskih i medicinskih pomagala, nego je je donio Odluku o neposrednom učešću osiguranih osoba u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na teritoriji Unsko-Sanskog kantona kao i Odluku o cijeni invalidskih kolica koja padaju na teret sredstava Kantonalnog zavoda. Naime, navedenim Odlukama utvrđeni su kriteriji i limitiran iznos svakog pojedinačnog pomagala koje priznaje i finansira Kantonalni zavod i ko ostvaruje pravo na pomagala. Samu nabavku na osnovu potvrde o potrebi ortopedskog pomagala, sanitarne sprave vrši osiguranik po vlastitom odabiru, a fakturu plaća Kantonalni zavod u visini (po utvrđenoj cijeni) odobrenih sredstava utvrđenim odlukama.

Preporučujemo menadžmentu da se izdaci ostvaruju u skladu sa utvrđenim finansijskim planom.

- Uvidom u dokumentaciju Tim za reviziju je utvrdio da se ostali troškovi zdravstvene zaštite najvećim dijelom odnose na liječenje pacijenata van kantona i u inostranstvu. Uslovi i postupak za upućivanje osigurane osobe na liječenje u zdravstvene ustanove izvan kantona vršeni su na osnovu Pravilnika o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (Sl. Novine FBiH, broj 31/02 OD 12.07.2002. godine), a vezi člana 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju.Revizijom je utvrđeno da uvjeti i postupak, te način rješavanja zahtjeva za upućivanja osiguranih lica Zavoda na liječenje van kantona i medicinsku rehabilitaciju na i van kantona regulisani su uputstvom direktora Zavoda. Navedenim aktima je utvrđeno ko je nadležan da može odobriti osiguranoj osobi zdravstvenu zaštitu iz određenih specijalističkih djelatnosti ili pružanje zdravstvenih usluga specijalističko-konsultativne, odnosno bolničke zdravstvene zaštite i drugih vidova zdravstvene zaštite koji se ne mogu osigurati u zdravstvenim ustanovama na teritoriji kantona.
- Uslovi i postupak koji se primjenjivao u 2003.godini kada se radi o korištenju zdravstvene zaštite u inostranstvu propisan je Pravilnikom o uslovima, načinu i postupku ostvarivanja zdravstvene zaštite za vrijeme boravka u inostranstvu kojeg je donio Federalni ministar zdravstva te odredbe Ugovora o socijalnom osiguranju koje je zaključila Bosna i Hercegovina sa drugim državama. Kada se radi o upućivanju na liječenje u inostranstvo Kantonalni zavod je u 2003. godini postupao u skladu sa odredbama člana 41. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH.Ukupno ostvareni rashodi po ovom osnovu u 2003. godini iznosili su 345.804,07 KM. Ovo pravo određuje ljekarska komisija formirana od strane Kantonalnog zavoda za koju nismo nadležni da ocjenjujemo njen rad.

- troškovi za produženo liječenje i rehabilitaciju u RRC «Fojnica», u iznosu od 153.790,00 KM i manji su u odnosu na plan za 20,00% i učinjeni su na osnovu zaključenog ugovora između RRC «Fojnica» i Kantonalnog zavoda.
- troškovi bolničkog liječenja iz djelatnosti fizikalna medicina i rehabilitacija u Zdravstvenoj ustanovi liječilište Gata Bihać, u iznosu od 682.313,00 KM i manji su u odnosu na plan za 12,93 % i učinjeni su na osnovu zaključenog ugovora između Zdravstvene ustanove liječilište Gata Bihać i Kantonalnog zavoda.
- troškovi investicionog održavanja kao i izdaci za nabavku opreme Stručne službe Zavoda za koje su obezbjeđena sredstva iz ostvarenih prihoda su iskazani u ukupnom iznosu od 129.553,09 KM i u odnosu na plan manji su za 0,34 %.

2. Rashodi po osnovu refundacija naknada bolovanja preko 42 dana

Kantonalni Zavod je na ime refundacija naknada bolovanja preko 42 dana u 2003. godini iskazao troškove u iznosu od 1.114.043,17 KM, što je u odnosu na plan veće za 11,40 %. Do povećanja troškova je došlo iz razloga što su u 2003. godini refundirana bolovanja iz ranijih godina, na osnovu podnesenih tužbi od strane pravnih subjekata-obveznika uplate doprinosa u 2003. godini.

Tim za reviziju utvrdio je da Kantonalni Zavod nije u propisanom roku isplaćivao naknadu osiguranicima (45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat) čime je postupio suprotno odredbama člana 57 Zakona o zdravstvenom osiguranju.

S obzirom da je Zavod u obavezi izmirenja naknada po tužbama pravnih lica, smatramo da se mora voditi računa o izmirenju zakonske obaveze Kantonalnog zavoda prema obveznicima uplate doprinosa, kako se ne bi došlo u situaciju da se obaveze izmiruju sudskim putem, koje povlači i zateznu kamatu koja utiče na povećanje rashoda Zavoda.

Da Kantonalni zavod u propisanom roku isplaćuje naknadu osiguranicima (45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat)kako bi se ispoštovale odredbe člana 57 Zakona o zdravstvenom osiguranju,

Rashodi Stručne službe Zavoda

Ukupno obračunate bruto plaće i naknade zaposlenih u Kantonalnom Zavodu u 2003. godini iznose 1.014.948,00 KM, od čega se na bruto plaće zaposlenih odnosi 690.564,00 KM, a naknade zaposlenim 324.384,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju Stručna služba Kantonalnog zavoda utrošila je za materijalne troškove u 2003. godini ukupno 191.188,80 KM, a najveće stavke odnose se na kancelarijski materijal u iznosu od 35.775,01 KM, izdaci za električnu enetgiju i grijanje u iznosu 44.848,90 KM i komunalne i PTT-usluge u iznosu od 44.795,49 KM

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da prilikom prijema novih uposlenika (2 uposlenika) nisu ispoštovane procedure propisane Pravilnikom radu Kantonalnog Zavoda u dijelu ne objavljivanja oglasa za popunu radnih mjesta.

Tim za reviziju, a na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrdio je da je direktor Kantonalnog zavoda donio Odluku o koeficijentima složenosti poslova i radnih zadataka u Stručnoj službi Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog kantona (Odluka broj : 02-34-1160/01 od 16.07.2001.godine) i Odluku o najnižoj plaći zaposlenika Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-Sanskog kantona iako nije imao

ovlaštenje za donošenje navedenih odluka. Naime, donošenje navedenih odluka je u nadležnosti Upravnog odbora.

Da se prilikom prijema uposlenika postupa u skladu sa odredbama Pravilnika o radu Kantonalnog Zavoda, to jest treba ispoštovati propisanu proceduru,

Da se ispoštuje procedura o donošenju odluka o koeficijentima i o najnižoj plaći Kantonalnog zavoda jer je to u nadležnosti Upravnog odbora Kantonalnog zavoda,

Uvidom u dokumentaciju kojom raspolaže Kantonalni Zavod kod nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 35.775,01 KM, Tim za reviziju je utvrdio je da procedure propisane Uredbom o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova, nisu ispoštovane.

Da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova u potpunosti postupa u skladu sa Uredbom o postupku nabavku robe, vršenja usluga i ustupanju radova.

Na osnovu raspoložive dokumentacije, revizorski tim je utvrdio da pojedini izdaci nisu razgraničeni u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta/proračuna u periodu u kojem su i nastali (usluge osiguranja objekata i automobila u iznosu od 8.804,00 KM).

Da se knjigovodstveno evidentiraju rashodi u periodu u kojem su stvarno i nastali.

f) Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Poslovanje Kantonalnog Zavoda u 2003. godini se obavljalo preko depozitnog računa na koji su se istovremeno prikupljali javni prihodi i izmirivale tekuće obaveze Zavoda.

Smatramo da prema Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH, poslovanje preko depozitnog računa treba svesti isključivo na prikupljanje i pražnjenje sredstava javnih prihoda na transakcione račune, za namjene za koje su i prikupljena, a ne za tekuće poslovanje.

Da Kantonalni Zavod obavlja svoje tekuće poslovanje isključivo preko transakcionih računa, a da na depozitni račun isključivo prikuplja javne prihode kako to predviđaju odredbe Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH.

g) Stalna sredstva

Revizijom je utvrđeno da je Kantonalni zavod donio Rješenje o formiranju i imenovanju članova popisnih komisija redovnog popisa stalnih sredstava, obrtnih sredstava, sitnog inventara i obaveza za 2003. godinu br.05-37-2321 od 23.12.2003. godine.

Navedene Komisije je sačinile su Izvještaje o popisu stalnih sredstava, obrtnih sredstava, sitnog inventara i obaveza za 2003. godinu na osnovu kojih je Upravni odbor Kantonalnog zavoda donio Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu sredstava za 2003. godinu (Odluka broj : 02-37-546/04 od 26.02.2004.godine).

Knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava Kantonalnog zavoda na dan 31.12.2003. godine iznosi 1.752.336,88 KM. Revizijom smo utvrdili da je u 2003. godini izvršena nabavka stalnih sredstava u iznosu od 53.029,50 KM, koja se odnosi na radove na zgradi u Bužimu u iznosu od 8.369,50 KM, nabavku

namještaja u iznosu od 37.068,70 KM, nabavku uredske opreme u iznosu od 6.962,30 KM i nabavku klime u iznosu od 629,00 KM.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da procedure propisane Uredbom o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova, nisu ispoštovane kod nabavke namještaja u iznosu od 37.068,70 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da sva kompjuterska oprema (iz ranijih godina) koja je dobivena po reversu od DP Elektronski računarski centar zdravstva i penzionog osiguranja Sarajevo (ERC ZIPO), a koja na osnovu Obavijesti od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH Sarajevo trebala biti unesena u poslovne knjige Kantonalnog zavoda. Utvrdili smo da sva oprema koja je dobivena na revers nije u cjelosti unesena u poslovne knjige. Naime, navedenom obavijesti od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH Sarajevo nisu obuhvaćena dva kompjutera i dva UPS tako da njihov status po pitanju vlasništva nije određen, odnosno i sad se vodi na reversu.

Da Kantonalni zavod u saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i DP elektronski računarski centar zdravstva i penzionog osiguranja Sarajevo razrješi status opreme koja se duže vrijeme vodi na reversu.

Da se prilikom nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova u potpunosti postupa u skladu sa Uredbom o postupku nabavku robe, vršenja usluga i ustupanju radova.

h) Karakteristični nalazi Kantonalnog zavoda Unsko-Sanskog Kantona

Odlukom o osnovicama i stopama za obavezno zdravstveno osiguranje propisano je da je obveznik obaveznog zdravstvenog osiguranja Društveni fond penzijskog i invalidskog osiguranja za korisnike penzija i korisnike drugih prava po osnovu penzijskog invalidskog osiguranja po stopi od 19,10%, Zavod za zapošljavanje za nezaposlene osobe po stopi od 13% na osnovicu koju čini 40% prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih na teritoriju F BiH, nadležni organ uprave Kantona odnosno općine za socijalno ugrožene osobe, osobe kojima je priznato pravo svojstvo ratnog mirnodopskog i civilnog invalida odnosno statusa korisnika porodične invalidnine, porodice šehida i poginulih boraca i raseljene osobe saglasno važećim propisima.

Utvrdeno je da Kantonalni zavod raspolaže sa pomoćnim evidencijama u kojem su iskazana potraživanja koja nisu knjigovodstveno evidentirana u iznosu od 70.862.562 KM, a odnose se na:

Vlada Unsko-Sanskog Kantona:

obavezno zdravstveno osiguranje za ratne vojne invalide (1999-2003.god.)	8.321.857 KM
obavezno zdravstveno osiguranje za učenike i studente (1999-2003.god.)	74.145 KM
obavezno zdravst. osiguranje za socijalno ugrožene porodice (1999-2003.god.)	6.585.171 KM

Ukupno: 14.981.173 KM

Fond penzijsko invalidskog osiguranja:

obavezno zdravs. osig za koris. penzija čiji je obvezn. fond (1999-2003.god.)	29.318.351 KM
---	---------------

Ukupno: 29.318.351 KM

Zavod za zapošljavanje:

obavezno zdravstveno osiguranje za nezaposlene osobe (1999-2003.god.)	26.563.038 KM
---	---------------

Ukupno: 26.563.038 KM

Pored jasno donesene Odluke o osnovicama i stopama za obavezno zdravstveno osiguranje Skupštine Unsko-Sanskog Kantona, gore naznačeni obveznici doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje i dalje plaćaju doprinos po znatno umanjnim stopama bez dobijanja saglasnosti zakonodavnog tijela. Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja i dalje pruža nesmetanu zdravstvenu zaštitu naznačenim kategorijama. Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko – Sanskog Kantona ne može da utiče na naplatu ovih potraživanja, te se očekuje zakonska regulative o načinu izmirenja ovih potraživanja.

i) IT sistem

Izveštaj IT revizora

Podršku poslovnim procesima Kantonalnog zavoda daje više tehnološki različitih softverskih rješenja koja se izvršavaju u posebnim lokalnim mrežama centrale i poslovnica ili neumreženim računalima. Ne postoji elektronska razmjena podataka između dijelova sistema.

Okosnicu IT sistema čine lokalne klijent server mreže u centrali i poslovnicama HCFIS projekta za obradu matičnih evidencija osiguranika. HCFIS projektom je predviđena vertikalna razmjena podataka u oba smjera putem modema po potrebi prema Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, Kantonalnog zavoda i Kantonalnog zavoda- poslovnice.

Konstatovali smo da razmjena podataka na način predviđen projektom funkcioniра samo u smjeru Kantonalnog zavoda- poslovnice, što rezultira neažurnom zbirnom bazom u centrali i nemogućnost izrade konsolidovanih izvještaja u centrali.

Konstatovali smo da se za dio funkcionalnosti koje posjeduje HCFIS koriste druga softverska rješenja.

Na osnovu prezentirane dokumentacije i izjava odgovornih lica konstatujemo da je značajan broj radnih stanica servisiran u garantnom roku.

Već smo u našim izvještajima za druge zdravstvene institucije ukazivali na nedefinisano održavanje i razvoj softvera projekta HCFIS.

Podršku projektu HCFIS u Kantonalnom zavodu obezbjeđuje jedan zaposlenik, a sistematizovano je i radno mjesto IT specijaliste koje nije popunjeno.

Preporučujemo da se preispita mogućnost korištenja funkcionalnosti HCFIS koje se ne koriste, da se pisanim radnim procedurama reguliše prijenos podataka iz poslovnica, da se Kantonalni zavod uključi u zajedničke aktivnosti sa Federalnim zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja na rješavanju obezbjeđenja podrške i razvoja softvera HCFIS, kao i moguće dogradnje za nove funkcionalne module kojima bi se i računovodstvene aplikacije uključile u projekat HCFIS.

Uočili smo neadekvatne kontrole pristupa aplikacijama i resursima računala i mreže, a u dijelu računovodstvenih aplikacija i nepostojanje autorizacije.

Preporučujemo da se ispituju mogućnosti za dogradnju mrežne infrastrukture postojećeg IT sistema tako da se svi računarski resursi budu uključeni u mrežu, da se donesu i implementiraju sigurnosne IT politike, obezbijedi adekvatna podrška IT sistemu

Smatramo integralni IT sistem sa implementiranim sigurnosnim standardima koji na kvalitetan način razmjenjuje podatke sa ostalim subjektima u zdravstvu kao i okruženjem primjeren značaju i ulozi koju ima

Kantonalnom zavodu u zdravstvu. Trenutni razvojni IT standardi omogućuju cilj kompletna finansijska slika osiguranika dostižnim uz ulaganje napora svih značajnih činilaca u zdravstvu i okruženju i u tom smislu *preporučujemo izradu strateškog plana razvoja IT*.

4 ZAKLJUČAK

Provedena revizija poslovanja Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja Bihać je pokazala da propusti koji su se desili, a koje smo konstatovali i dali preporuke, većim dijelom su se dešavali zbog nedonošenja podzakonskih akata koji bi bliže i detaljnije pojasnili i precizirali provedbu određenih članova Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Također, potrebno je da menadžment Kantonalnog zavoda značajno poduzima mjere na uspostavi i unaprijeđenju sistema internih kontrola u cilju efikasnijeg poslovanja, usklađenosti sa primjenjivim zakonskim propisima kao i ekonomičnijeg trošenja javnog novca. Prije svega mislimo na trošenje sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u skladu sa Zakonom, kontrolu nad trošenjem sredstava doznačenim zdravstvenim ustanovama i dosljedna primjena propisa pri nabavci roba vršenju usluga i izvođenju radova.

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Kantonalni zavod Unsko – Sankog Kantona dopisom broj: 01-37-3230/04 od 21.12.2004. godine, pismeno se očitovao na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu. Na dato mišljenje kao i na određen broj nalaza date su primjedbe i obrazloženja. Revizijski tim je razmotrio date primjedbe i obrazloženja i dio istih uvažio i ugradio u konačni Izvještaj, a dio primjedbi nije prihvaćen iz razloga što nisu data adekvatna obrazloženja i prezentirani relevantni dokazi.

Viši revizor Anica Pudar, dipl. oec.

Revizor Dževida Hodžić, dipl. oec.